

Byrådets tiltredelseserklæring – Bergen bystyre 28.10.15

Byrådsleder Harald Schjelderup

Ordfører,

For 112 år siden falt disse ordene:

«Det er nemlig ikke bare bergensk kunst og vitenskap jeg har suget næring av, det er ikke bare en Holberg, Welhaven og Ole Bull jeg har lært av. Nei, hele det bergenske miljø som omgir meg, har vært mitt stoff. Bergens natur, bergensk dåd og foretaksomhet av enhver art har inspirert meg.»

Slik talte Edvard Grieg på sin 60 årsdag, som ble feiret på Troidhaugen i juni 1903.

Målet vårt må være at disse ordene skal være like gyldige i dag. At alle bergensere skal la seg inspirere. At alle barn, uansett hvor i byen de bor, eller opprinnelig kommer fra, skal kunne realisere sine drømmer.

I valget 14. september ble det lagt grunnlag for et nytt flertall. Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre har tatt på seg ansvaret for å danne byråd.

Men vi skal være hele bystyrets byråd, ikke bare byrådet til KrF, Venstre og Arbeiderpartiet. Det betyr ikke at vi skal oppheve de partipolitiske skillelinjene, eller at vi ikke skal ha friske debatter.

Men et byråd utfører også det som er rådmannens oppgaver i en formannskapsmodell. Det betyr at vi skal utrede og besvare det bystyret ber oss om. Og vi skal svare så godt vi kan på de spørsmål bystyrets representanter stiller, uansett parti.

Ordfører,

I byrådets politiske plattform slår vi fast hva byrådet skal jobbe særskilt med de neste fire årene, med grunnlag i tre hovedpilarer:

Vi skal gjøre Bergen til en enda mer rettferdig og inkluderende by, med like muligheter for alle.

Vi skal gjøre Bergen til en foregangskommune på miljø og klima, med ambisjon om å bli Norges grønneste storby.

Og; vi skal styre økonomien på en trygg og ansvarlig måte, og legge til rette for verdiskaping og nye arbeidsplasser.

La meg begynne med det siste:

Bergen har enorme muligheter, men står også overfor store utfordringer.

Arbeidsledigheten stiger. Det merker mange enkeltmennesker og familier på kroppen. Men det er også en utfordring for Bergen kommune. Skatteinntektene blir usikre og kan gå ned, og presset på sosialbudsjettet kan bli større.

En mer aktiv politikk for sysselsetting, verdiskaping og innovasjon vil derfor være viktig for byrådet. Vi må legge til rette for flere bedriftsetableringer, effektive transportsystemer og økt takt i boligbyggingen.

Byrådet ønsker å prioritere tiltak som oppmuntrer til nyetableringer, innovasjon og grønn vekst, samtidig som vi skal holde tett dialog med lokomotiver i regionens næringsliv.

Det er et selvstendig mål at byen har flest mulig bein å stå på, og at det utvikles et mangfoldig arbeidsmarked. Bergensregionen skal være en attraktiv by å arbeide og etablere seg i – både nå og i fremtiden.

Derfor vil regionalt samarbeid, med fylkeskommune og nabokommuner, forskning, næringsliv og kulturliv være viktig for byrådet. Byrådet vil også være en pådriver for et større regionalt folkevalgt nivå på Vestlandet.

Byrådet vil at kommunen skal være en pålitelig og forutsigbar partner for næringslivet. Vi vil legge til rette for arbeid i næringsklynger og være en brobygger for nye samarbeid. I tillegg er det viktig å redusere saksbehandlingstiden og gjennomgå kommunens tiltaksapparat i næringspolitikken.

Bergen kommune er i en svært krevende økonomisk situasjon. Byrådet vil på det sterkeste advare mot at vi skuer oss blind på at driftsresultatet er i pluss. Den underliggende driften er under sterkt press. Det er kuttet i viktige tjenester. Renter og avdrag på gjeld, og premieavvik på pensjon, vil spise mye av budsjettet de neste årene.

Denne virkeligheten vil både byrådet og bystyret måtte forholde seg til allerede i høst. Den vil kreve vanskelige og harde prioriteringer, der det ikke er mulig å gjøre alle fornøyd.

På tross av den økonomiske situasjonen har byrådet klare ambisjoner for Bergen og hvilken retning vi vil at samfunnsutviklingen skal ta. Vi mener at optimisme og pågangsmot skal være et kjennetegn ved byen vår tross en krevende tid. Og i byrådets politiske plattform er vi tydelig på at vår vakre by skal være en by for alle. Ikke minst ved at vi løfter dem som trenger fellesskapet mest.

Ansvarlig økonomisk styring vil stå sentralt for dette byrådet. Vi vet at den politiske plattformen ikke kan realiseres i løpet av ett eller to år. Men vi ønsker å ha en tydelig retning for byrådets politikk fra første stund. Og på flere samfunnsområder må vi ha et perspektiv som strekker seg lengre enn fireårsperioden. Årsaken er at mange saker aldri vil la seg løse en gang for alle.

Som å gi stadig nye generasjoner av barn en trygg og god start i skolen, der alle blir sett.

Og som å ta varmt i mot mennesker på flukt.

Flyktningekrisen som Europa opplever, er ikke noe vi som by og kommune kan lukke øynene for. Bystyret og bergenserne har tradisjon for å stå sammen når det gjelder å være en åpen og inkluderende by.

Byrådet inviterer byens øverste folkevalgte organ til felles innsats, sammen med mange frivillige krefter, til å klare den oppgaven vi nå står overfor.

Derfor er byrådets politiske plattform også et verdi- og retningsdokument, ikke bare et dokument for hvilke planer og saker vi ønsker å legge frem i den kommende perioden.

Ordfører,

Alle skal kunne leve gode liv i Bergen, uavhengig av bakgrunn og livssituasjon. Da må kommunen levere tjenester av høy kvalitet og ta et ekstra ansvar for dem som trenger fellesskapet mest.

Byrådet vil prioritere sårbare og utsatte grupper, bekjempe fattigdom og utjevne sosiale forskjeller. Bergen skal være en by med plass til alle.

Det er for store helse- og levekårsforskjeller mellom og innad i bydelene. For mange barn og familier lever i fattigdom. Derfor vil byrådet lage en egen handlingsplan mot barnefattigdom, og prioritere ressurser til tidlig innsats og oppfølging i utsatte områder.

Rusavhengige er medmennesker som trenger helsehjelp og omsorg fremfor straff. Vi må ha nok behandlingsplasser i bergensområdet slik at rusavhengige som er motiverte til å komme seg ut av misbruket får plass raskest mulig.

Kommunen må gjøre mer for å hjelpe de som daglig lever med rusmisbruk. Byrådet ønsker å etablere sprøyterom, med sikte på å opprette brukerrom når loven endres. Dette skal redde liv og sørge for at flere får helsehjelp.

Byrådet vil arbeide for et tilfredsstillende sanitært tilbud for bostedsløse og tiggere i Bergen. Vi vil bekjempe årsakene til tigging, men ikke tiggere. Det skal aldri være forbudt å be om hjelp i Bergen. Tigging skal ikke forbys.

Byrådet ønsker økt innsats mot menneskehandel i Bergen. Kommunen skal også være samarbeidspartner med frivillige for å sørge for at papirløse innvandrere har grunnleggende og nødvendig helsehjelp.

Ordfører,

Bergen skal være en god by for alle barn – og foreldre. Byrådet vil i neste fireårsperiode prioritere å nå målet om full bydelsvis barnehagedekning, med rett til barnehageplass fra fylte ett år.

For å få det til må kommunen være beredt til å ta et større ansvar for å få bygget ut barnehageplasser i pressområder og bydeler med underdekning.

Byrådet ønsker også å heve kvaliteten i barnehagene. Da er det nødvendig å styrke bemanningen, og øke pedagogtettheten og antall fagarbeidere.

Gjennom høy kvalitet og tett oppfølging, skal skolen skal gi alle elever et best mulig grunnlag for å skape seg den fremtiden de ønsker.

I den kommende fireårsperioden vil byrådet prioritere tidlig innsats gjennom å styrke første og andre trinn med flere lærere. Dette vil gi lærerne mulighet til å tilpasse undervisningen bedre til hver enkelt elev, fange opp og følge opp de som trenger ekstra støtte og gi alle utfordringer på sitt nivå.

Motiverte og dyktige lærere er skolens viktigste ressurs. Byrådet vil ha en skole med mer tillit til lærernes kompetanse, og vil gjennomgå rapporteringskrav med mål om å avbyråkratisere lærerrollen og fjerne tidstyver.

Gode og funksjonelle skolebygg er viktig for et godt læringsmiljø. Byrådet legger opp til tilstrekkelige ressurser til vedlikehold av skoler og andre bygg slik at skoleforfallet ikke gjentar seg.

Byrådet ønsker å gi gode rammevilkår til private ideelle skoler, men ønsker ikke nye kommersielle barne- og ungdomsskoler i Bergen.

Barna skal ha et meningsfylt og positivt SFO-tilbud, og byrådet ønsker derfor å omdanne dagens SFO til en frivillig *Aktivitetsskole*. Målet er at elever skal få mer tid til læring, lek og fysisk aktivitet

Bergensskolen skal ha nulltoleranse mot mobbing og skolene skal ha aktive mobbeprogram. Byrådet vil legge frem en handlingsplan mot mobbing med anbefalinger om hvordan arbeidet kan organiseres og styrkes.

Skolehelsetjenesten står helt sentralt i det forebyggende arbeidet blant byens barn og unge. Byrådet har som mål å øke antallet helsesøsterstillinger i grunnskolen.

Ordfører,

Det blir i alt for stor grad satt likhetstegn mellom eldre og omsorgstjenester. Vi må bli flinkere til å se på eldrebølgen som en ressursbølge og gi seniorene en god og meningsfull alderdom.

Byrådet vil sørge for gode aktivitetstilbud i bydelene, og legge frem en seniormelding som har til hensikt å gjøre Bergen til en bedre by å bli gammel i.

Vi ønsker å legge til rette for at eldre kan bo hjemme så lenge de kan og selv ønsker det. Kommunen skal være ledende i bruk av velferdsteknologi, og gi gode tilbud om hverdagsrehabilitering.

For dem som trenger heldøgns omsorg må kommune påse at det er tilstrekkelig kapasitet i Omsorg Pluss-tilbudet og planlegge videre utbygging av sykehjemsplasser, tross reguleringsmessige utfordringer.

Byrådet ønsker også å starte et prøveprosjekt med økt grunnbemanning på noen av byens sykehjem for å se på virkningen dette har på kvaliteten på tilbudet, sykefravær blant ansatte og økonomi. Prosjektet skal evalueres og om mulig knyttes til forskning.

Byrådet vil opprette en kommunal vikartjeneste med faste stillinger. Dette vil kunne øke kvaliteten på tjenestene, sikre flere ansatte heltidsjobb og kunne motvirke faren for sosial dumping.

Ordfører,

Byen vår vokser, og det skal vi være glade for. Men dersom vi skal klare å møte befolkningsveksten på en bærekraftig måte, må vi legge grunnsteinene nå.

Byrådet vil arbeide for en grønn byutvikling, hvor vi planlegger byen bedre og gjør det lettere å leve miljøvennlig i Bergen.

Det betyr at kommunen må legge til rette for at det bygges komplette bydeler og fortettes langs kollektivaksene.

Vår tids største utfordring er menneskeskapte klimaendringer. Byrådet ønsker å gjøre Bergen til en foregangskommune i å redusere klimagassutslipp og arbeide aktivt for grønn næringsutvikling.

Økningen i transportbehovet i kommunen skal tas med kollektiv, sykkel og gange. Da må vi bygge ut kollektivsystemet og prioritere miljøvennlige reisemåter foran privatbilen. Byrådet står ved bystyrets målsetning om en 10 % reduksjon i biltrafikken innen 2020, med 2013 som basisår.

Tidsdifferensierte bompengesatser er en forutsetning for å få ned utslippene. Byrådet vil også arbeide for å etablere lavutslipps- eller nullutslippssoner i alle bydeler. Vi er også klare til å vurdere miljødifferensierte avgifter når lovverket endres.

Det må bygges et veisystem som leder E39 utenom Bergen sentrum og skjermer Bergensdalen for gjennomgangstrafikk. Ringvei øst mellom Arna og Hop-Fjøsanger, samt Nyborgtunnelen, er byrådets prioriterte veiprojekter.

Bybanen skal være ryggraden i kollektivsystemet i Bergen. Byrådet vil jobbe for en kontinuerlig utbygging av Bybanen til alle bydeler.

Bybanetraséen nordover til Åsane har skapt mye kaos i bergenspolitikken. Byrådet legger til grunn at bybanen i sentrum skal gå langs Bryggen og via midtre trasé i Sandviken. Traséen i Åsane vil bli lagt om slik at reisetiden blir kortere.

Byrådet vil også utrede utbygging av enkelte «lynlinjer» etter at Bybanen er bygget ut til Fyllingsdalen og Åsane.

Ordfører,

Bergen har et kunst- og kulturliv i verdensklasse. Kulturbyen Bergen tilbyr i dag et mangfold av kulturopplevelser av høy kvalitet, som gjør byen til et attraktivt sted å leve og bo. Byrådets mål er at Bergen skal være Nordens mest nyskapende kulturby.

Kunst og kultur har en egenverdi som ikke kan måles i kroner og øre. Byrådet ønsker å gi både profesjonelle og frivillige kulturutøvere gode rammevilkår og forutsigbarhet.

Byrådet er særlig opptatt av barn og unges rett til å oppleve og utøve kultur. Byrådet har som mål at alle barn som ønsker det skal få plass i kulturskolen, og sikre kulturhus i Fyllingsdalen og Åsane.

Bergen skal være en trygg by, også på nattestid. Byrådet ønsker i hovedsak å videreføre dagens skjenkereglement, med unntak av ordningen med utvidet skjenketid til kl. 03:00 for enkelte kultursteder, også kjent som «kulturskjenk».

Ordfører,

Idrettsbyen Bergen er stor og mangfoldig. Byrådet vil sikre gode vilkår for idrett og frivillighet i neste periode, og forbedre dialogen med Idrettsrådet, organisasjoner og lag. Byrådet vil også legge til rette for den uorganiserte idretten og et aktivt friluftsliv.

Byrådet vil legge gratisprinsippet til grunn som en generell hovedregel i idretten, og prioritere barn og unge. Avgifter og ordninger som gjør det vanskelig for frivillige å drive idrettslag og holde et høyt aktivitetsnivå bør unngås. Idrettslag skal jo først og fremst skape aktivitet.

Byrådet ønsker deltakelse fra frivillig sektor til uløste oppgaver innenfor ulike felt. Vi trenger et rikt og bredt organisasjonsliv for at Bergen skal være et godt sted å bo.

Bergen har et rikt mangfold av tros- og livssynssamfunn. Byrådet ønsker å legge til rette for et livsynsåpent samfunn hvor innbyggerne kan praktisere sin religion eller sitt livssyn på en god måte.

Ordfører,

Bergen kommune skal være en trygg og seriøs arbeidsgiver som samarbeider godt med organisasjonene i arbeidslivet.

Heltid og faste stillinger skal være normen i kommunen. Byrådet vil ikke benytte seg av muligheten til utvidet bruk av midlertidige ansettelser som er gitt i den nye arbeidsmiljøloven.

Det er ikke aktuelt for byrådet å konkurranseutsette eller privatisere flere av kommunens grunnleggende velferdstjenester til kommersielle aktører. Inngåtte avtaler med kommersielle aktører skal respekteres, og når disse utløper skal det tas en politisk og økonomisk vurdering på hva som gir det beste tjenestetilbudet.

Sykehjem som er drevet av kommersielle aktører skal drives av kommunen eller private ideelle aktører når kontraktene går ut. Byrådet legger opp til at de ansatte skal tilbys å fortsette i sine jobber gjennom virksomhetsoverdragelse. På andre områder vil byrådet videreføre det gode samarbeidet kommunen har med private aktører.

Byrådet ønsker at Bergen kommune skal bruke sin rolle som innkjøper mer tydelig enn i dag. Det skal ikke foregå sosial dumping i bedrifter kommunen kjøper varer eller tjenester av.

Flere læreplaner er viktig for byrådet. I tillegg til flere læreplaner i kommunen, skal det benyttes lærlingeklausuler ved offentlig innkjøp.

Byrådet vil avbyråkratisere kommunen og gjøre tjenesteytingen enklere både for innbyggerne og de kommunale virksomhetene. Vi vil ha en aktiv omstilling til det beste for brukerne sammen med de ansatte.

Vi vil også jobbe aktivt og målrettet for at Bergen kommune skal bidra til økt likestilling i utøvelsen av alle sine tjenester og roller.

Ordfører,

God og ansvarlig ledelse handler ikke bare om hvilke mål og virkemidler som prioriteres, men om hvordan styringen av byen utføres. Byrådet ønsker bredere medvirkning ved at flere beslutninger tas så nært bergenserne som mulig.

Byrådet ønsker derfor en lokaldemokratireform, og vil i samarbeid med bystyret utrede hvordan en ordning med bydelsdemokrati og tverrfaglighet i bydelene kan se ut. Til å gi innspill ønsker vi også en ekstern lokaldemokratikommisjon. Arbeidet må ses i sammenheng med den pågående kommunereformen, og tilpasses den økonomiske situasjonen.

Byrådet vil også åpne opp kommunen og å involvere bystyret mer i arbeidet med å finne gode løsninger for byen. For å styrke åpenheten vil vi blant annet endre rutinene slik at fagnotater fra etatene blir offentliggjort i det de sendes til byrådsavdelingene. Byrådet skal også gjennomgå sine egne fullmakter i en egen sak til bystyret.

Byrådet skal gjøre sitt beste for en trygg og stabil styring av Bergen, og ser frem til et godt og tett samarbeid med bystyret de neste fire årene. Bystyret er byens øverste folkevalgte organ. Vi skal gjøre det vi kan for å legge til rette for at bystyret kan treffe gode beslutninger til byens beste.

Sammen kan vi gjøre Bergen til et enda bedre sted å bo - og til en grønnere og mer rettferdig by.